

**FULGENTII
FERRANDI
CARTHAGINENSI
S ECCLESIAE
DIACONI...**

Fulgentius Ferrandus,
Crisconius

LECTORI.

ERRANDVS Diaconus à
Sigeberto inter Ecclesiasti-
cos scriptores relatus, libello
Regularū ad Reginum Co-
mitem meminit Fulgentij

Ruspensis Episcopi vt nuper vita functi
quod vtrūque circa Anastasij Imp. tēpora
vixisse arguit. Et fortassis eiusdem Ferran-
di non immerito alicui videatur narratio
illa de vita Ruspensis Fulgentij quæ inter
Sanctorū historias edita est. Sed & hic Ca-
nonum indiculus, quem ex insignis Ec-
clesiæ Tricassinorum nostrorum codice
nunc primum edimus, omnium, quan-
tum quidem opinamur, eius instituti an-
tiquissimum: cui saltem debebit Gratia-
nus restitutionem loci sui, hætenus vel in

distinct.

lxiii.

Romana illa recognitione grauiter læ-
rantis, quem ex vno Ferrando tandem ali-
quando ita sanandum didicimus, *Sed, sicut
in Breuiatione Canonū Fulgentij Carthaginensis
Ecclesiæ diaconi inuenitur, in Septimunicensi*

A ij

concilio & in Macrianensi statutum est, ut ad eligendum Episcopum sufficiat matricis arbitrium. Subiunximus & ex Crisconij repetitione Breuiarij Canonici ad Liberinum, vel, ut quædam exemplaria nostra habuerunt, Liberium Pontificem Capitula tantum, aut potius indicem Capitulorum, ommissis Canonum Decretorumque integris capitibus, quæ ex vetere collectione ante annos LXIII. Maguntiaë fideliter edita, facile cuius fuerit repetere: illud hic admonuisse contenti, illa eadem, vsque ad Gelasij tempora, vsum videri Crisconiũ. Et vero ipsa illa est quæ Corpus Canonũ dicitur non à Gratiano tantum, sed & à summis Pontificibus Nicolao I. & Leone III. cuius etiam antiqua exemplaria apud nos plura extāt, quæ ab Hadriano Papa ad Karolum Magnum Imp. & Regem nostrũ missa fuisse, præfixa versuum politicorum achrostichis testatur. Continet autem is Codex eosdem omnino conciliorum Canones quos Græcorum collectio anno CIO IO XL. à Io. Tilio v. c. hic edita ex antiquissimo Ecclesiæ S. Hilarij Pictauensis codice, qui etiam Africæ Latinas Synodos complectitur. Pontificum Romanorum adiectas Epistolas à Syricio ad Gregorium iuniorem Latinus codex ha-

dist. XIX.
XX.

bet. Græcos suorum Decretalib. cum locum apud se seruasse Photij & Theodori Balsamonis Constantinopolitanorum patriarcharum Nomocanones indicant.

Cæterum quæ in nostro Corpore canonum extat interpretatio, plane diuersa est ab illa Dionysij Scythæ monachi, (qui & Abba, & Exiguus,) ad Stephanum Salonitanum Episcopū cuius ille hortatu priscae, vt ait, trāslationis cōfusione offensi nouam faciendam suscepit, exceptis tamē qui Apostolorum dicuntur, Canonibus L. nam tot ab Ecclesia Ro. Synodali Stephani decreto receptos Anastasius in præfatione Nicænæ 11. ad Hadrianum auctor est. Eos hoc numero antiquæ, quas videre nobis cōtigit, collectiones etiam Gallicanæ ex Dionysij interpretatione retinēt, vt non immerito vulgaris ea trāslatio dici possit. Reliquorum vero Græcorum Canonum interpretatio varia diuersaque occurrit; vt nō facile pronuncies quæ tū Latinarum Ecclesiarum communis habenda sit. quamquam eam quæ in illo Corpore canonū extat, apud nos quidē, in vsu magis fuisse verisimile est. Sed hæc ampliorē tractationem desiderāt, cui dabit Deus, cum volet, locum tempusque. Interim beneficio hoc nostro frui ac Vale.

A iij

INCIPIT BREVIATIO
CANONVM FVLGENTII
Ferrandi Ecclesiæ Cartha-
ginensis Diaconi.

*T*neophiti non ordinentur. Con-
cilio Niceno titulo 2. Concilia
Sardicensi tit. 14. Concil. Laodi-
censi tit. 3.

2. *Vt quicumque laicus ad
Episcopatum eligitur, prius annū in ministerio
Ecclesiastico per omnes gradus transeat. Concil.
Suffetulensi.*

3. *Vt qui post baptismum seculari militiæ
nomen dederit, ab ordinatione arceatur. Concil.
Cellensi.*

4. *Vt Episcopus tribus ordinetur consentiē-
tibus aliis per scripta cum confirmatione Metro-
politani vel Primatis. Concil. Nicen. tit. 4. Item
tit. 6. Concil. Antioch. tit. 19. Concil. Laod. tit.
12. Concil. Carthag. sub Antistite Genetlio,
tit. 10. Concil. vniuersali Carthag. tit. 44. Con-
cil. Zellenfi. ex epistola Papæ Syrici.*

BREVIATIO CAN. FERRANDI. 7

5. *Vt in ordinando Episcopo alij quoque Episcopi super tres addantur, si ab aliquo fuerit contradictum. Concil. Carthag. tit. 50.*

6. *Vt unus Episcopus Episcopum non ordinet, excepta Ecclesia Romana. Concil. Zellen. ex Epistola Papæ Syrici.*

7. *Vt Episcopus qui suscepta manus impositione ministerium recusauerit, excommunicatus maneat donec consentiat. Concil. Antioch. tit. 16. Si autem volens à plebe non suscipitur ad plenum Synodum saluo suo honore sustinere debet. Concil. Antioch. tit. 18.*

8. *Vt Episcopus qui ordinatus non suscipitur aliam Ecclesiam non occupet, sed in Ecclesia ubi presbyter fuerat, tanquam presbyter sedeat. Concil. Ancyrano tit. 18.*

9. *Vt Episcopo ordinato statuta Conciliorum primitus inculcentur. Concil. Carthag. tit. 10.*

10. *Vt Episcopus ordinatus ab ordinatore suo litteras subscriptas accipiat ordinationis eius, diem simul & consulem continentes. Concil. Milenitano tit. 4.*

11. *Vt ad eligendum Episcopum sufficiat matricis arbitrium. Concil. Septimumicensi. Concil. Macrianensi.*

12. *Vt Episcopus in villa vel vico non ordinetur. Concil. Laodicensi tit. 55.*

13. *Vt Episcopus non ordinetur in diocesi*

A iij

8 BREVIATIO CANONVM

quæ Episcopum nunquam habuit, nisi cum voluntate Episcopi ad quem ipsa diocesis pertinet, ex Concilio tamen plenario & Primatis auctoritate. Concil. Cartha. tit. 52. Item in quinquagesimo quarto concil. carthag. in Basilica, tit. 5.

14. Vt Episcopus in diocesim ordinatus ipsam solam teneat. Concil. Carthag. tit. 54.

15. Vt Episcopi & presbyteri & diaconi non ordinentur nisi omnes suos Christianos fecerint. Concil. Cartag. tit. 3.

16. Vt Episcopi, presbyteri & diaconi ab vxoribus abstineant. Concil. Carthag. tit. 1. Concil. Zellenfi.

17. Vt nullus Episcopus dimissa matrice in diocesi constituat. Concil. Carthag. tit. 6.

18. Vt Episcopi vel clerici de ciuitate ad ciuitatem non transeant, neque de prouincia ad prouinciam. Concil. Nicen. tit. 11. Item tit. 21. Concil. Constantinopol. tit. 2. item tit. 3.

19. Vt Episcopi in aliena ciuitate tres tantummodo faciant septimanas. Concil. Sardicen. tit. 15.

20. Vt qui metu persecutionis in aliena ciuitate demorari voluerint, non prohibeantur. Concil. Sardic. tit. 22.

21. Vt nullus Episcopus etiamsi à plebe eligatur vacantem Ecclesiam obtineat, nisi ex auctoritate plenarij concilij. Concil. Nicen. tit. 15.

22. Vt nullus Episcopus cathedram cui datus fuerit interuentor, plusquam annum teneat, sed

ipse eis Episcopum petat. Concil. carth. tit. 9.

23. *Vt interuentoress Episcopi conueniant plebes quæ Episcopum non habēt, vt Episcopum accipiant: quòd si accipere neglexerint, remoto interuettore sic remaneāt, quamdiu sibi Episcopum quærant. Concil. Macrianensi.*

24. *Vt nullus Episcopus plebem alienam vsurpet. Concil. Carthag. sub Sancto Grato, tit. 9. Concil. cartag. sub Antistite Genetlio, tit. 9. Concil. Carthag. tit. 5.*

25. *Vt Episcopus qui sine Episcopi iudicio plebem aliquam, quam ad suam cathedram existimat pertinere, tenuerit, causam amittat. Cōcil. Carthag. tit. 12.*

26. *Vt in plebe aliena nullus sibi Episcopus audeat vindicare. Concil. Iucensi.*

27. *Vt Episcopus alienum clericum non suscipiat, neque ordinet. Concil. Nice. tit. 12. Concil. Sardic. tit. 19. Item 20. Concil. Antioch. tit. 22. Concil. Carthag. tit. 28. Item 53.*

28. *Vt nullus Episcopus alienum monachum vel in Ecclesia ordinet, vel in monasterio suo præpositum faciat. Concil. Carthag. tit. 14.*

29. *Vt Episcopus præsetibus cathecumenis ordinationem non faciat. Concil. Laodicen. tit. 4.*

30. *Vt Episcopus qui necessitate cōpellēte ante viginti quinque annos virginē velauerit, nihil obsit cōcilio quod de isto numero annorum constitutum est. Concil. Carthag. tit. 93.*

IO   BREVIATIO CANONVM

31. *Vt res Episcopi non sint obnoxia rebus ecclesiasticis, sed de his ipse quod voluerit ordinet. Concil. Antioch. tit. 24.*

32. *Vt nullus Episcopus heredes extraneos vel hereticos etiam consanguineos faciat. Concil. Carthag. tit. 15.*

33. *Vt Episcopi vel clerici his qui catholici non sunt, nihil per donationes conferant. Concil. Carthag. tit. 24.*

34. *Vt Episcopi siue presbyteri ea quae sunt in locis ubi ordinantur, ad alia loca non transferant nisi causas ante reddiderint. Concil. Hyponiensium tit. 5.*

35. *Vt Episcopi qui quid nomine suo comparauerint, cogantur Ecclesiae refundere: quicquid autem eis donatur, cui voluerint conferant. Concil. Hyponiensi tit. 8.*

36. *Vt rebus ecclesiasticis dispensandis Episcopus potestate habeat. Concil. Antioch. tit. 25.*

37. *Vt praeter conscientiam Episcopi oblationes fructuum Ecclesiae debitas nullus vel dare vel accipere debeat. Concil. Carthag. tit. 7. & 8.*

38. *Vt Episcopus matricis non usurpet quicquid fuerit donatum Ecclesiis quae in diocesi constitutae sunt. Concil. Hyponien. tit. 9.*

39. *Vt filij Episcoporum gentilibus vel haereticis vel scismaticis matrimonio non coniungantur. Concil. Carth. tit. 21.*

40. *Vt filij Episcoporum aut clericorum spectacula nec exhibeant nec spectent. Concil. Carthag. tit. 30.*

41. *Vt Episcopi filios suos nō emancipent, nisi iam prouocatos. Concil. Carthag. tit. 22.*

42. *Vt Episcopi non passim ad comitatum pergant. Concil. Sardic. tit. 9. & II. Concil. Antioch. tit. II.*

43. *Vt quicumque Episcopus ab Imperatore publicum iudicium postulauerit, honore proprio priuetur. Concil. Carthag. tit. 9.*

44. *Vt liceat unicuique Episcopo preces cōstituere quando de iudiciis publicis contra hæreticos aliquid est petendum. Concil. Mazaranense.*

45. *Vt Episcopus sine Metropolitanī consilio nihil agat, nisi ea tantum quæ ad gubernationē Ecclesiæ suæ pertinent. Concil. Antioch. tit. 9.*

46. *Vt Episcopi sine formata Primatis non nauigent. Concil. Carthag. tit. 36.*

47. *Vt Episcopi rem Ecclesiæ sine Primatis consilio non vendant. Concil. Carthag. tit. 5, Concil. Hypon. tit. 9.*

48. *Vt Episcopi prouidentia virginibus quæ pupillæ fuerint ubi habitent eligatur. Concil. Carthag. tit. II.*

49. *Vt Episcoporum iudicio pœnitentiæ tēpora pœnitentibus decernantur. Concil. Carth. tit. 39.*

50. *Vt Episcopi iudicio Donatistæ qui apud*

12 BREVIATIO CANONVM

suos acta poenitentia conuertitur, tempus poenitentiae vel reconciliationis decernatur. Concil. Carthag. tit. 2.

51. Vt Episcopus accusator presbyteros conuocatis quinque Episcopis audiat, reliquorum vero causas ipse solus discutiatur. Concil. Carth. tit. 17.

52. Vt autem Episcopus cognitionem sibi vindicet, hoc in alio Concilio Carthaginensi actum est.

53. Vt nullus Episcopus, vel presbyter, vel diaconus excommunicatus communicet. Concil. Nice. tit. 5. Concil. Sardic. tit. 17. Concil. Carth. tit. 8. Concil. Antioch. tit. 2.

54. Vt si quis Episcopus à Synodo fuerit excommunicatus, communicare non audeat; & si fecerit, spem restitutionis non habeat. Concil. Antioch. tit. 4. Concil. Hyponien. tit. 3.

55. Vt Episcopus si causam habuerit, à duodecim Episcopis audiat. Concil. Carth. sub Sancto Genetlio tit. 8.

56. Vt Episcopi qui in causa iudices dantur, definito temporis die cognoscant. Concil. Septimunicēsi.

57. Vt si duo Episcopi in una provincia contentione habuerint, ex alia provincia non aduocent Episcopos ad iudicium. Concil. Sardic. tit. 4.

58. Vt si de accusato Episcopo multae sententiae fuerint Episcoporum, Metropolitanus alterius provinciae conuocetur. Concil. Antioch. tit. 14.
Quid in accusationibus Episcoporum obseruari

debeat, Concil. Carthag. tit. 15.

59. Vt adiudicatus Episcopus ad Apostolicā sedem si voluerit, appellet. Concil. Sardic. tit. 5.

60. Vt si appellauerit in cathedra ipsius non ordinetur. Concil. Sardic. tit. 6.

61. Vt si à iudicibus quos Primas dederit, appellauerit, alij iudices amplioris numeri decernantur. Vt si & ab ipsis appellauerit, ad sententiam. Concilij differatur. Concil. Tenitano.

62. Vt Episcopis iudicantibus condemnatus Episcopus, si fuerit apud potiores Episcopos absolutus, nihil eis noceat si bono animo indicauerint. Concil. Carth. tit. 19.

63. Vt Episcopus qui ab omnibus Episcopis provinciæ fuerit condemnatus, facultatem iudicij repetendi non habeat. Concil. Antioch. tit. 15.

64. Vt Episcopus ab eis Episcopis quos elegerit iudices, condemnatus, appellare alibi non audeat. Concil. Carth. tit. 15.

65. Vt Episcopi qui in aliqua causa iudices dantur, ipsi locum audiendi deligant. Concil. Zellēsi.

66. Vt depositus Episcopus ad Imperatorem causam suam non deferat. Concil. Antioch. tit. 10.

67. Vt accusatus Episcopus, vel quicumque ex clero fuerit apud Ecclesiam accusatus, ad iudicia publica non transeat. Concil. Carthag. tit. 18.

68. Vt Episcopus qui secunda vel tertia auctoritate conuentus fuerit, & venire contem-

pſcrit, ab Episcoporum consortio suspendatur.
Concil. Zellen.

69. Vt nullus Episcopus, vel presbyter, vel diaconus cum Iudæis Pascha celebret. Concil. Antioch. tit. 1.

70. Vt Episcopi, presbyteri, diaconi non sint conductores aut procuratores. Concil. carth. tit. 24.

71. Vt Episcopi sine clerici in Ecclesia non conuiuentur nisi transeuntes. Concil. carthag. tit. 38.

72. Vt Episcopi & presbyteri in domo sua oblationes non faciant. Concil. Laodic. tit. 56.

73. Vt Episcopus à communione non suspendat eum quem aſſerit de peccato aliquo sibi soli fuisse confessum. Concil. carth. tit. 2.

74. Vt Episcopus successorem sibi non eligat. Concil. Antioch. tit. 23.

75. Vt Episcopi ad concilium occurrant, aut non occurrentes in tractoria vel apud Primatem excusationes suas allegent. Concil. Laodic. tit. 38. Concil. carth. tit. 1.

76. Vt exceptis senibus qui loco moueri non possunt & infirmis Episcopis, qui admonitus ad concilium non occurrerit, communionem priuetur. Concil. Marazianensi. Concil. Tusduritano. Item Concil. Thenitano. Concil. Septimunicensi.

77. *Vt Episcopus qui suscepta legatione vniuersali Concilio interesse præsumpserit, ab eis coepiscopis qui legationem suscipiunt ad ipsum Concilium non admittatur.* Concil. Tusduritano.

78. *Vt nullus Episcopus prioribus suis se audeat antepondere.* Concil. Milenitano. tit. 2.

79. *Vt corepiscopi, id est vicarij Episcoporum, nec presbyteros nec diaconos ordinent, nisi tantum subdiaconos.* Concil. Anquiritano. tit. 13. Concil. Antioch. tit. 10.

80. *Vt vicariis Episcoporum liceat formatas facere.* Concil. Antioch. tit. 8.

81. *Vt primæ sedis Episcopus non appelletur princeps Episcoporum, vel summus sacerdos.* Concil. Carthag. tit. 6.

82. *Vt Primatum proprium Mauritania Sitifensis habeat.* Concil. Carthag. tit. 6.

83. *Vt primæ sedis Episcopus ex Concil. Carthag. Episcopi constituentur quando fuerit oborta contentio.* Concil. Carthag. tit. 7.

84. *Vt primates diuersarum prouinciarum nomina Episcoporum ad Ecclesiam Carthaginensem mittant.* Concil. Carthag. tit. 3.

85. *Vt presbyter ante triginta annorum ætatem, quamuis sit dignus, non ordinetur.* Concil. Nouæcæsar. tit. 10.

86. *Vt qui in ægritudine fuerit baptizatus non ordinetur presbyter, nisi fortè propter vitam*

*bonam aut hominum raritatem. Concil. Nouæ-
cæsar. tit. II.*

87. *Vt presbyter ordinatus si de aliquo crimine confessus fuerit, aut de his qui lapsi sunt nõ suscipiatur. Concil. Nicen. tit. 8. Concil. Nouæ-
cæsar. tit. 9.*

88. *Vt presbyter in conuiuio secundarum nuptiarum non intersit. tit. 7.*

89. *Vt de oblatione presbyteri coniugati nullus audeat non communicare. Concil. Carthag. tit. 3.*

90. *Vt presbyter inconsulto Episcopo in quolibet loco agenda non audeat celebrare. Concil. Carth. tit. 7.*

91. *Vt presbyter inconsulto Episcopo virgines non consecret, crisma verò nunquam conficiat. Concil. Carthag. tit. 43.*

92. *Vt presbyteri ciuitatis sine iussu Episcopi nihil iubeant, nec in una quoque parrochia aliquid agant. Concil. Sardic. tit. 13.*

93. *Vt presbyteri abstinentes à carnibus tangant eas, ita ut etiam olera quæ cum carnibus coquantur, comedant. Concil. Sardic. tit. 13.*

94. *Vt presbyteris formatas dare non liceat. Concil. Antioch. tit. 8.*

95. *Vt presbyteri rem Ecclesiæ sine conscientia Episcopi non vendant. Concil. Anquiritano tit. 15. Concil. Hyponien. tit. 9.*

96. *Vt*

96. *Vt presbyter qui reatum incurrerit, à sex vel à septem Episcopis audiatur. Concil. Carthag. sub antistite Genetlio. tit. 9.*

97. *Vt presbyter qui immolauit idolis, & postea pro fide confligit, honore quidem non prinetur, tamen nec sacrificet nec sermonem faciat. **

98. *Vt presbyter si uxorem duxerit, deponatur: si autem fornicatus fuerit, etiam penitentiam agere compellatur. Concil. Nouæcæsar. tit. 1.*

99. *Vt presbyter vel diaconus qui, deserta Ecclesia sua, ad aliam trāsierit, si post euocationem Episcopi sui reuersus non fuerit, deponatur. Concil. Antioch. tit. 3.*

100. *Vt presbyter vel diaconus si à proprio Episcopo exauctoratus sancti ministerij quippiam præsumpserit, spem restitutionis non habeat. Concil. Antioch. tit. 4.*

101. *Vt presbyter vel diaconus qui se ab Ecclesia segregauerit, in domo sua altare erexerit, deponatur. Concil. Antioch. tit. 5. Concil. Carth. tit. 7.*

102. *Vt liceat presbyteris siue diaconibus, si iniuste excommunicati fuerint, finitimos Episcopos interpellare. Concil. Sardic. tit. 18.*

103. *Vt presbyteri alterius regionis, præsentibus presbyteris, non sacrificent. Concil. Nouæcæsar. tit. 10.*

104. *Vt diaconi septem esse debeant. Concil. Nouæcæsar. tit. 13.*

18   BREVIATIO CANONVM

105. *Vt diaconi iudicio populi non elegantur. Concilio. Laodicen. tit. 3.*

106. *Vt diaconi ante presbyteros non communificent. Concilio Nicen. tit. 14.*

107. *Vt diaconus non sedeat præsentē presbytero nisi iussus. Concil. Laodic. tit. 19.*

108. *Vt subdiaconus panem non erogat, nec calicem benedicat. Concil. Laod. tit. 24.*

109. *Vt diaconus vel quilibet clericus ad agapem vocatus, partem non tollat. Concil. Laodic. tit. 27.*

110. *Vt diaconus aut clericus magus et incantator non sit, neque filacteria faciat. Con. c. Laod. tit. 34.*

111. *Vt diaconus vel etiam laicus sine formata alicubi non proficiantur. Concil. Laodic. tit. 38.*

112. *Vt diaconi vel quilibet clerici præter iussionem Episcopi ad peregrinam non proficiantur. Concilio Laod. tit. 11.*

113. *Vt diaconi vel clerici spectaculis quæ in nuptiis exhibentur, non intersint. Concil. Laod. tit. 52.*

114. *Vt diaconi vel quilibet clerici aut etiam laici christiani ex symbolis conuiuium non celebrent. Concil. Laod. tit. 53.*

115. *Vt diaconi vel quicumque in sacerdotali ministerio constituti usuras & lucra, id est seculi non exigant. Concil. Laodic. tit. 5.*

116. Vt diaconi qui immolauerunt & postea reluctati sunt, in honore quidem suo permaneāt, sed ab omni altaris ministerio repellantur. *

117. Vt diaconus qui in corporale peccatum incidit, ab ordine ministerij abstineat. Concil. Nouacæs. tit. 8.

118. Vt diaconi vel presbyteri qui à ministerio remoti fuerint, non eis manus tāquam pœnitentibus, vel tanquam fidelibus laicis imponantur. Concil. Carthag. tit. 12.

119. Vt diaconi non ordinentur qui procuratores, & actores, & tutores, & curatores fuerūt pupillorū, nisi post deposita vniuersa & reddita ratiocinia. Concilio Carthag. tit. 8.

120. Vt diaconis solis liceat ad altare ingredi & communicare. Concil. Laod. tit. 93.

121. Vt ante viginti quinque annos nec clerici ordinentur, nec virgines consecrentur. Concil. Carthag. tit. 9.

122. Vt clerici cum mulieribus extraneis non habitent. Concil. Nice. tit. 3. Concil. Carth. sub Sancto Grato tit. 3. Concil. vniuersal. Carthag.

123. Vt nullus clericus feneret. Concil. Nice. tit. 14. Concil. Carthag. sub Sancto Grato tit. 12.

124. Vt lectores oraria non utantur siue legant, siue psallant. Concil. Loadic. tit. 26.

125. Vt clericis non liceat administrationem aut procurationem domorum suscipere. Concil.

20 BREVIATIO CANONVM

carthag. sub sancto Grato, tit. 5.

126. *Vt clericus vel laicus non communicet in alia plebe. concil. carthag. sub sancto Grato, tit. 6.*

127. *Vt clerici, sine formata & conscientia Episcopi, per alienas plebes non vagentur. concil. Marazensi.*

128. *Vt superbi clerici coerceantur. concil. carthag. sub sancto Grato, tit. 10.*

129. *Vt lectores dum ad annos pubertatis venerint, cogantur aut uxores ducere, aut continentiam profiteri. concil. carthag. tit. 27.*

130. *Vt mulierem clericus non ducat uxore: & ut is qui laicus viduam duxerit, non admittatur ad clerum. concil. Zellenf. ex epistola Pape Syrici.*

131. *Vt non liceat præter canonicos psaltas qui pulpitem ascendunt & de codice legunt, aliud quodlibet in Ecclesia psallere. **

132. *Vt clerici vel continentes ad viduas vel virgines, sine iussu, vel permissu Episcopi vel presbyteri non accedant. concil. carth. tit. 34.*

133. *Vt clerici apothecarii vel ratiocinatores non ordinentur. concilio sub sancto Grato, tit. 8.*

134. *Vt clerici, edendi vel bibendi causa, tabernaculas non ingrediantur, nisi peregrinationis necessitas coegerit. concil. Laodic. tit. 7. item 24. & 25. concil. Cathag. tit. 35.*

135. *Vt clerici in aliena ciuitate non immorentur, nisi causas eorum iustas Episcopus loci, vel presbyteri locorum peruiderint. Concil. Cath. tit. 44.*

136. *Vt accusatus clericus intra annū causam suam agere debeat. Concil. Carthag. tit. 13.*

137. *Vt clericus nō fiat, cuius uxor, cum adhuc esset laicus, adulterata est: & ut clericus uxorem adulteram deferat. Concil. Nouacæ. tit. 8.*

138. *Vt abiectū clericū alia Ecclesia nō admit-
tat. Concil. Zellen. ex Epistola Papæ Syrici.*

139. *Vt non liceat clericum à populo excommunicari siue præsente, siue absente Episcopo. Concil. Septimunicensi.*

140. *Vt ministri non habeant licentiam in secretario ingredi. Concil. Laodic. tit. 21.*

141. *Vt ministri orario non utantur, nec relinquunt ostia. Concil. Laodic. tit. 21. 41.*

142. *Vt non exorcizent illi qui necdum ab Episcopo sunt prouecti. Concil. Laodic. tit. 25.*

143. *Vt bis in anno per singulas prouincias Concilia fiant. Concil. Nicen. tit. 5. Concil. Antioch. tit. 20. Concil. Carthag. tit. 3.*

144. *Vt conciliū uniuersale nō fiat nisi causa cōmunis, id est, totius Africæ coegerit: ut Synodus plenaria tūc dicatur, cum Episcopus Metropolitānus adfuerit. Concil. Antioch. tit. 16.*

22   BREVIATIO CANONVM

145. *Vt hi qui se absciderunt, de clero eximantur. Concil. Nicen. tit. I.*

146. *Quæ sint pœnitentiæ tempora iis qui præuaricauerunt decernenda. Concil. Niceno. tit. 9. Concil. Anquiritano tit. 3. 4. 5. 61. & 7.*

147. *Vt sponsatæ, puellæ si ab aliis raptæ fuerint, spõso priori reddatur. Cõcil. Anquirit. tit. II.*

148. *Quẽadmodũ hi qui inrationabiliter vixerunt, suscipi debeant Concil. Anquirit. tit. 16.*

149. *Vt hi qui sicut muta animalia vixerunt, inter energumenos orent. Concil. Anquirit. tit. 17.*

150. *Vt quicumque virginitatem suam profitentes, propositum violant, digamorum constitutum impleant gradum Concil. Anquirit. tit. 19.*

151. *Vt qui adulterium cõmiserit, septẽ annis pœnitentiam agat. Concil. Anquirit. tit. 20.*

152. *Vt mulieres fornicantes quæ paruulos suos necant, aut aborsu, decem annis pœnitentiam agant. Concil. Anquirit. tit. 21.*

153. *Vt qui volũtariẽ homicidiũ fecerit, in nouissimo vitæ recõcilietur. Cõcil. Anquirit tit. 22.*

154. *Vt qui casu homicidium fecerit, quinque annos pœnitentiam agat. Cõcil. Anquirit. tit. 23.*

155. *Vt qui ariolantur, vel in domo sua huius artis alios introducũt, quinque annis pœnitentiã agant. Concil. Anquirit. tit. 24.*

156. *Vt mulier quæ duobus fratribus nupsit, in extremis recõcilietur. Concil. Nouacæs. tit. 2.*

157. *Vt quicumque concupiscentiam non cõsummat, per diuinam iudicetur gratiam liberatus. Concil. Nouacæs. tit. 4.*

158. *Vt cathecumeni peccantes, nisi se correrint, abiiciantur. Concil. Nouacæs. tit. 5.*

159. *Vt qui manducantem carnes ex fide cõdemnandum crediderit, anathema sit. Concil. Gangrensi tit. 6.*

160. *Vt qui domum Dei contemptibilem duxerit, anathema sit. Concil. Gangr. tit. 5.*

161. *Vt qui nuptias condemnat, anathema sit. Concil. Gangr. tit. 9. & 10.*

162. *Vt si qua mulier virilem habitum sumpsit, anathema sit. Concil. Gangr. tit. 13.*

163. *Vt hi qui uxores aut viros dimittunt, alteri nõ nubant, sed aut continentes maneant, aut sibi reconcilientur. Concil. Carth. tit. 7.*

164. *Vt si qua mulier, quasi religionis causa virum dimiserit, anathema sit. Concil. Gangr. tit. 18.*

165. *Vt quicũque cõtinentiæ causa die dominico ieiunauerit, anathema sit. Cõcil. Gãgr. tit. 18.*

166. *Vt quicumque sanus corpore ieiunia cõmunia dissoluere voluerit, anathema sit. Concil. Gangr. tit. 2.*

167. *Vt quicumque Martyrũ memorias con-*

24   BREVIATIO CANONVM

tempserit, anathema sit. Concil. Gangr. tit. 21.

168. *Vt quicumque non communicantes nec orationem facientes, scripturas tantum diuinas in Ecclesia audire voluerint, abiiciantur. Cōcil. Antioch. tit. 2.*

169. *Vt quicumque post diuersa peccata pœnitentiam fideliter gesserit, ad communionem reuocetur. Concil. Laodic. tit. 2.*

170. *Vt scenicis atque histrionibus recōciliatio non negetur. Concil. Carthag. tit. 42.*

171. *Vt ad falsas memorias Martyrum nullus accedat. Concil. Carthag. tit. 17.*

172. *Vt hi qui nominantur catharei, accedentes ad Ecclesiam, si ordinati sunt, sic maneant in clero. Concil. Nicen. tit. 7.*

173. *Vt Pauliniani baptizentur. Cōc. Nic. tit. 15.*

174. *Vt venientes à Nouatianis vel Mōtensibus, per manus impositionem suscipiantur. Cōcil. Zellenf. ex epistola Papæ Syrici.*

175. *Vt non liceat hæreticū rebaptizari baptizatū in nomine Patris & Filij & Spiritus Sācti. Cōcil. Carthag. sub sancto Grato tit. 43. 2.*

176. *Vt hæretici in hæresi permanentes domum Dei non ingrediantur. Concil. Laod. tit. 6.*

177. *Vt Nouatiani vel etiā Quartadecimani non recipiantur, nisi prius hæresim suam cōdemnerint, ita vt symbolum fidei doceantur & crismate vnguantur. Concil. Laodic. tit. 7.*

178. *Vt qui conuertuntur ab hæresi, qui dicuntur secundum Frigas baptizentur. Concil. Laodic. tit. 9.*

179. *Vt non liceat in hereticorum cœmeteria ad orationem faciendam catholicis introire. Concil. Laodic. tit. 9.*

180. *Vt nullus ad Ecclesiam pertinens filios suos hereticorum nuptiis societ. Concil. Laodice. tit. 30.*

181. *Vt Christiani non Iudaizent, nec in sabato vacent. Concil. Laodic. tit. 28.*

182. *Vt nullus cum hæreticis conuiuia miscet. Concil. Laod. tit. 30.*

183. *Vt nullus cum hæreticis aut scismaticis oret, aut ad falsos Martyres agat. Concil. Laod. tit. 32. Concil. Carthag. tit. 2.*

184. *Vt nullus ad Angelos congregationem faciat. Concilio Laod. tit. 33.*

185. *Vt nullus à Iudæis vel hereticis feriaticum accipiat. Concil. Laod. tit. 35.*

186. *Vt nullus à Iudæis azima accipiat. Concil. Laodic. tit. 36.*

187. *Vt nullus cum paganis festa celebret. Concil. Laodic. tit. 37.*

188. *Vt nullus Christianus ballare vel cantare in nuptiis audeat. Concil. Laod. tit. 41.*

189. *Vt Donatistarum clerici in suis honoribus suscipiantur. Concil. Carthag. tit. 2.*

26 BREVIATIO CANONVM

190. *Vt quaecumque Ecclesiae Donatistarum Catholicae factae sunt, ad eam cathedram pertineant, ad quam Catholica quae iam ibi fuerat, pertinebat. Concil. Carth. tit. 10.*

191. *Vt quicumque Episcopus ex Donatistis conuersus fuerit, plebes quae utrasque Ecclesias habent cum Episcopo catholico aequaliter diuidant. Concil. Carthag. tit. 11.*

192. *Vt haereticorum benedictiones nullus accipiat. Concil. Laodic. tit. 31.*

193. *Vt qui paruuli apud Donatistas baptizantur, ab ordinatione non prohibeantur si conuersi fuerint. Concil. Carthag. tit. 1.*

194. *Vt qui aliquibus sceleribus irretitus est, vocem accusandi non habeat. Concil. Carth. sub Sancto Genetlio, tit. 4. Concil. Carth. tit. 6. Hoc & in Concilio Tenitano statutum est.*

195. *Vt excommunicatis siue clericis siue laicis accusare non liceat. Concil. Carth. tit. 2.*

196. *Vt omnes serui, vel proprii liberti, vel omnes quos ad accusanda publica crimina leges publicae non admittant, histriones etiam, haeretici, pagani & Iudaei ad accusationem non admittantur. Concil. Carth. tit. 3.*

197. *Vt qui unum crimen non probauerit, aliud non permittatur. Concil. Carthag. tit. 4.*

198. *Vt accusator, si in loco ubi est ille qui accusatur, violentiam timuerit, locum sibi proxi-*

mun eligat. Concil. Hyponensi, tit. 5.

199. Vt baptizandi symbolum fidei discant. Concil. Laod. tit. 44.

200. Vt qui in ægitudine baptizantur, sancti symbolum doceantur. Concil. Laod. tit. 45.

201. Vt baptizati post baptismum crismate unguantur. Concil. Laodic. tit. 46.

202. Vt ægrotantibus quando ipsi loqui non possunt, si pro eis testimonium alij dixerint, baptismum non negetur. Concil. Carthag. tit. 41.

203. Vt quando de infantibus ignoratur utrū baptizati sint, sine ulla dubitatione baptizentur. Concil. * tit. 7.

204. Vt pregnantes mulieres baptizentur quando volunt. Concil. Nouæcæs. tit. 5.

205. Vt Christiani cum mulieribus lauacra non habeant. Concil. Laod. tit. 24.

206. Vt post duas hebdomadas quadragesimæ, ad baptismum nullus suscipiatur. Concil. Laodic. tit. 42.

207. Vt in quadragesima, sabbato tantum et Dominico offeratur. Concil. Laod. tit. 47.

208. Vt in quadragesima, quinta feria ultimæ hebdomadæ, ieiunium non dissoluatur. Concil. Laodic. tit. 48.

209. Vt in Quadragesima natalitia Martyrum non celebrentur. Concil. Laodic. tit. 49.

210. Vt in Quadragesima nuptiæ non cele-

28 BREVIATIO CANONVM

brentur. Concil. Laodic. tit. 1.

211. Vt nullus peregrinus sine formata Episcopi accipiat. Concil. Antioch. tit. 7.

212. Vt die quintæ feriæ septimanæ sanctæ Paschæ secundo offeratur. Concil. Septimunicēsi.

213. Vt in sacrificio absque pane & vino nullus offerat. Concil. Carthag. tit. 32.

214. Vt diebus quinquagesimæ genua nō flectantur. Concil. Sardicen. tit. 1.

215. Vt ante Pentecosten nullus audeat ieiunare. Concilio Septimunicensi.

216. Vt non liceat in Dominica agapem facere, vel in Ecclesiis, aut intus accubitus sternere. Concil. Laod. tit. 27.

217. Vt custodiatur fides patrum trecentorū decem & octo. Concil. Constantinopol. tit. 2.

218. Vt conciliorum statuta priscorum ab omnibus obseruentur. Concil. Zellenfi.

219. Vt nullus in precibus nisi ad patrem dirigat orationem, & ut prius eas cum instructionibus tractet. Concil. Carthag. tit. 31. & 7.

220. Vt una sit in Sacramentis per omne Bizacium disciplina. Concil. Marixanensi.

221. Vt mulieres quæ apud Græcos presbyterissæ appellantur, apud nos autē, viduæ, seniores uni vires & matriculæ, in Ecclesiam tanquam ordinatas cōstitui non liceat. Concil. Laod. tit. 11.

222. Vt mulieres ad altare non ingrediantur.

Concil. Laod. tit. 43.

223. *Vt sanctæ oblationes ad vices eulogiarum non dirigantur.* Concil. Laod. tit. 14.

224. *Vt sabbatis Euangelia legantur.* Concil. Laodic. tit. 16.

225. *Vt de diuersis versibus & sensibus libri unum canticum non connectatur.* Concil. Laodic. tit. 17.

226. *Vt etiam per sollemnißimos Paschales dies Sacramentum catecumenis non detur, nisi solitum salis.* Concil. Carth. tit. 11.

227. *Vt corporibus defunctorum eucharistia non detur.* Concil. Carth. tit. 12.

228. *Vt præter scripturas Canonicas nihil in Ecclesia legatur.* Concil. Laodic. tit. 56. Concil. Carthag. tit. 45.

229. *Vt liceat passiones Martyrum legere in Natalibus eorum.* Concil. Carth. tit. 46.

230. *Vt soli Ecclesiæ Carthaginis liceat alienum clericum ordinare.* Concil. Carth. tit. 54.

231. *Vt omnes Ecclesiæ ab Ecclesia Carthaginensi diem Paschæ audiant tempore.* Concil. Carthag. tit. 5.

232. *Vt nullus ordinetur nisi probatus vel Episcoporum examine, vel populi testimonio.* Concil. Antiocheno, tit. 29.

CRISCONII
B R E V I A R I V M
C A N O N I C V M.

H I C H A B E T V R C O N C O R D I A.
C A N O N V M. C O N C I L I O R V M. I N -
F R A S C R I P T O R V M. E T. P R Æ S V -
L V M. R O M A N O R V M. I D. E S T.
C A N O N V M. A P O S T O L O R V M.
N I C Æ N O R V M. A N C Y R A N O R V M.
* N O V Æ C Æ S A R I E N S I V M. G A N -
G R E N S I V M. A N T H I O C E N S I V M.
L A O D I C E N S I V M. C A L C E D O -
N E N S I V M. S A R D I C E N S I V M.
C A R T A G I N E N S I V M. I T E M P R Æ -
S V L V M. S Y R I C I I. I N N O C E N T I I.
Z O S I M I. C E L E S T I N I. L E O N I S.
E T. G E L A S I I.

al. Neo-
ces.

*Explicit adnotatio Canonum
Sanctorum patrum.*

* I N C I P I T P R Æ F A T I O.

al. Epistola
Crisconij
ad Liberij

al. Liberio

O M I N O V e r è s a n c t o s e m p e r -
q u e b e a t o P o n t i f i c i * L i b e -
r i n o , C r i s c o n i u s C h r i s t i f a -
m u l t o r u m e x i g u u s . V e s t r i s a -
c e r d o t i j i n c o p a r a b i l e d e c u s ,
q u o f i d e i p u r i t a t e a c v i t æ p r o b i t a t e a d m o -
d ū r e s p l e n d e t i s , v o s n o n d e s i n i t p r æ m o n e -

re, vtilitatibus dominici gregis, cuius gubernacula suscepistis, & sollicitius militare, & solertissime providere. Ad cuius vestri expletionem officij, industriam nihilominus vestrorum exquiritis subiectorum: quos ita necesse est vt spiritualis alimonio panis eum ipsum dominicum gregem largituè nutriatis. Vnde peruidens mundanis ac diuinis legibus humanæ vitæ regimen consistere, & iuris quidem præcepta exorbitantium gressus frænis artioribus coercere, Ecclesiasticas verò sanctiones rectè viuendi terminum piis ac fidelibus animis præfixisse: illis floralibus subrelictis præcipis vt cuncta Canonica constituta quæ ab ipsis exordiis militiæ Christianæ tã sancti Apostolici quàm Apostolici viri per successiones temporũ protulere, vobis colligamus in vnum, eorumque concordiam facientes, ac titulorum pernotationem interponêtes, ea lucidius declaremus. Quod opus, pro tantæ rei magnitudine, nostras excedere vires proculdubio intueris. à quo me cum excusare sæpissime voluissẽ, paterna auctoritate institisti, subsidium nobis diuinum fidentissimè pollicẽs profuturũ. Quo mihi suffugio intercluso, item proposui, hoc Canonum breuiatum

à viro reuerentissimo Ferrando Carthaginis Ecclesiæ Diacono iam fuisse digestum, & debere eum nostræ eruditioni sufficere, ne aliud exquirendo, eius prudentiæ deprehendamus in aliquo derogare. Cui nostræ excusationi penitus submouendæ itidem obiecisti, non ad illius sapientissimi viri reprehensionem hoc te exquirere velles, sed nostram potius scientiolam industrius capere elimare. Quibus peractis, iam præcauens Christo in vobis loquenti quamlibet excusationem obtendere, cœlesti auxilio præmonitus, obsequi malui, imperatis, vestrisque votis, Deo fauente, libentissimè subseruire, illa maximè inuitatus ex parte, quòd antefatus venerabilis vir ad conuersationem memoriæ eorum hoc effecisse noscitur breuiatum, qui illa iam bene cognita perceperant, quo per eum cum voluerint quæ cupiunt, recordentur: indoctorum verò, quorū est maxima multitudo, in eodem opere studium probatur, vt ita dixerim, sequestrasse, dum eos ad inquisitionem earum rerum præmisit quæ nec ab omnibus reperiuntur, nec repertæ sine eorum fastidio perleguntur. Nulli siquidem dubium est, quàm molestissimè, perferat lector dum auidius cuiusque rei cogni-

cognitionem expectat, & ad librum præmittitur quem aut fortè non legit, aut ubi reperiatur, nō nouit. Quamobrem, antefari viri laude prælata, necessarium duxi profectui subseruiens paruulorum, iuxta vestrum imperium, cuncta Ecclesiastica, ut dictum est, constituta quæ ad nostram notitiam peruenerunt, in hoc opere sub titulorum serie prænotare, & ea condiscere valentibus & volentibus dubitationis ambagem auferre, ut eorum plena instructio non ex difficultate scriptoris, sed ex desidia iam dependeat lectoris. Quod opus hæc etiam Deo præstante utilitas consequitur, ut dum vnumquodque canonicum decreti de quo quæstio fuerit pro tempore agitata, æquissimus iudex coram perspexerit multimodè esse digestum, probabili examinatione condiscat, utrum ex seueritate, an ex lenitate suum animum debeat moderari. Quam ei instructionem illa maximè cōsideratio exhibebit, si plurimum, & maximè auctoratorum ipse qui maluerit, constitutis fuerit præmunitus. Vnde quæso, ut in hac ipsa canonici breuiarii repetitione, sicut eximius noster ille protestatus est doctor, Ignoscant scientes, ne offendantur nescientes. Satiùs est enim

C

34 BREVIARIUM CANONVM
offerre habenti, quàm nō habenti differre.
Vestram quinetiam deprecor sanctitatē,
vt in si quo forsan peruideris tuo desiderio
minimē satisfactum, deuotionem potius
adprobes, & genuinæ inscientiæ veniam
dones. Ora pro me meique semper me-
mento, Pontifex Deo digne.

Finit Præfatio.

DEINCEPS SVCCEDVNT
CAPITVLA.

*E ordinatione Episcopi. In cano-
nibus Apostolorum, titulo. 1.
Concilio Niceno, tit. 4. Concil.
Antioch. tit. 19. Concil. Laodo-
ceno. tit. 12. Concil. Carthag. tit.
13. Item Carthagin. tit. 16.*

*Quòd si de ordinatione eius fuerit contradi-
ctum, quòd alij debeant adiici. Concil. Cartha-
gin. tit. 17.*

*2. De ordinatione presbyteri, Diaconi &
ceterorum. In canonibus Apostolorum. tit. 2.
Ex Decretis Papæ Syricij. tit. 8. Ex Decretis
Papæ Innocentij. tit. 32. Item de eorum con-
uersatione qui ab infantia Deo se vouerunt. ex*

*Decretis Papæ Syricij. tit. 9. Item de grandæ-
nis ex Decretis Papæ Zosimi. tit. 3. ex Decre-
tis Papæ Syricij. tit. 10. ex Decretis Papæ Cæle-
stini. tit. 16.*

3. *De Monachorum promotione. ex De-
cretis Papæ Syrici. tit. 13. ex Decretis Papæ
Innocentij. tit. 17. Ex Decret. Papæ Zosimi.
tit. 1. & Decret. Papæ Gelasij. tit. 2. 3. & 16.*

4. *Vt neophyti non ordinentur. ex Concil.
Niceno. tit. 2. concil. Laodocen. tit. 3. Concil.
Sardicensi. tit. 13. ex Decretis Papæ Leonis.
tit. 33.*

5. *Vt nihil aliud in sacrificio, præter id quod
Dominus statuit, offeratur. In Canonibus A-
postolorum. tit. 3. in Concil. Carthaginensi.
tit. 4.*

6. *Quæ species ad altare, non ad sacrificium,
sed ad benedictionem simplicem, debeant offer-
ri. In Canonibus Apostolorum. tit. 4.*

7. *Vt ea quæ in Ecclesiis offerri non pos-
sunt, ad domos sacerdotum à fidelibus deferan-
tur. In Canonibus Apostolorum. tit. 5.*

8. *Vt Episcopus aut presbyter uxorem suam
quam debet castè regere, non relinquat. In Cano-
nibus Apostolorum. tit. 6.*

9. *Vt sacerdotes & ministri altaris à secu-
laribus curis se abstineant. In Canonibus Apo-
stolorum. tit. 7.*

36 BREVIARIUM CANONVM

10. Quo tempore Pascha celebretur. In Canonibus Apostolorum, tit. 8. concil. Antioch. tit. 1.

11. Quod ministri altaris oblatione celebrata debeant communicare. In Canonibus Apostolorum, tit. 9.

12. Quod fideles laici ingredienti Ecclesiam communicare debeant. In Canonibus Apostolorum, tit. 10. Concil. Antioch. tit. 2.

13. Quod cum excommunicatis non sit orandum. In Canonibus Apostolorum, tit. 11. Concil. Niceno, tit. 5. concil. Antioch. tit. 6.

14. Quod cum damnatis clericis non sit orandum. In Canonibus Apostolorum, tit. 12. concil. Antioch. tit. 4. concil. Carthag. tit. 9.

15. Ut nullus fidelium præter commedatitias suscipiatur Epistolas. In Canonibus Apostolorum, tit. 13. Concil. Antioch. tit. 6. & 8.

16. Ut ab Episcopis aliena parrochia non pernadatur. In Canonibus Apostolorum, tit. 14. Concil. Antioch. tit. 21. Concil. Calcedon. tit. 5.

17. Ut clerici proprias Ecclesias non relinquunt. In Canonib. Apostolorum, tit. 15. Concil. Niceno tit. 15. & 16. Concil. Calcedon. tit. 20. Concil. Anthioc. tit. 3. Ex decretis Papæ Leonis tit. 38. ex decretis Papæ Gelasij tit. 23. Concil. Carthag. tit. 21. & 22.

18. *Vt Episcopus qui clericos alterius susceperit, communionem priuetur.* In Canonibus Apostolorum. tit. 16. Concil. Sardicen. tit. 16. & 17. Ex decret. Papæ Innocentij. tit. 18. ex decretis Papæ Leonis tit. 39.

19. *Vt digami non admittantur ad clerum.* In Canonibus Apostolorum. tit. 17. Cōcil. Laodic. tit. 1. ex decretis Papæ Syricij. tit. 11. ex decretis Papæ Innocentij. tit. 11. 12. & 13. item tit. 29. ex decret. Papæ Leonis tit. 2.

20. *Vt si quis viduam, vel eiectam, aut meretricem acceperit, non admittatur ad clerum.* In Canonibus Apostolorum. tit. 18. ex decret. Papæ Innocentij. tit. 30. Item cuius supra titulo. * 51. al. 1.

21. *Vt qui duas sorores habuerit, non admittatur ad clerum.* In Canonibus Apostolorum. tit. 19.

22. *Clericum fideiussorem esse non oportere.* In Canonibus Apostol. tit. 20.

23. *Quod hi qui non sponte eunuchizati sunt, suscipiantur ad clerum.* In Canonib. Apostol. tit. 21. Concil. Nicen. tit. 1.

24. *Vt is qui se eunuchizauit, clericus non fiat.* In Canonib. Apostolorum. tit. 22.

25. *Vt clericus qui se eunuchizauit, abiciatur à clero.* In Canonibus Apostol. tit. 23. ex decret. Papæ Gelasij. tit. 17.

26. Vt laicus qui se eunuchizauit, tribus annis communione priuetur. In Canonibus Apostolor. tit. 24.

27. Vt Episcopus, presbyter, diaconus si pro criminibus damnati fuerint, minimè communione priuentur. Similiter & reliqui Ecclesie ministri. In Canonibus Apostolor. tit. 25. & 26. Ex Decretis Papæ Syricij. tit. 7. ex Decret. Papæ Innocentij. tit. 21. & 33. ex Decret. Papæ Leonis. tit. 16. ex Decret. Papæ Gelasij. tit. 18. Concil. Carthag. tit. 27.

28. Qui clerici debeant coniugibus sociari. In Canonibus Apostolor. tit. 27. Concil. Carthagin. tit. 16. In quo item Decretum est, vt nullus ex officio Ecclesiastico conductor fiat, & ab usuris abstineant, & quo tempore ordinentur.

29. Quòd Episcopus, presbyter aut diaconus fideles peccantes uerberare non debeant. In Canonib. Apostolor. tit. 28.

30. Quòd officium pristinum damnati pro criminibus usurpare non debeant. In Canonib. Apostolor. tit. 29. Item quòd clericis damnatis non liceat communicare concil. vniuersali Carthagin. tit. 29. & quòd intra annum causam suam peragant. Concil. superscripto. tit. 46.

31. Quod non debeant officia ecclesiastica pe-

cuniis obtineri. In Canonib. Apostolor. tit. 30. Concil. Calcedon. tit. 2. & ex Decretis Papæ Gelasij. tit. 24.

32. Vt Ecclesia seculari potetia minime per-
uadatur. In Canonib. Apostol. tit. 31.

33. De presbyteris qui contemptis Episcopis
suis. seorsum conuentus congregare tentauerint. In Canonibus Apostolorum. tit. 32. Concil. An-
tioch. tit. 5. concil. Carthag. tit. 10. & 11.

34. Quod clerici damnati non debeant ab
aliis recipi. In Canonibus Apostolorum. tit. 34. Concil. Sardicen. tit. 18. & 19.

35. Vt nullus Episcopus, presbyter aut diaco-
nus sine commendatitiis suscipiantur epistulis. In
Canonibus Apostolorum. tit. 34. Concil. Lao-
dicen. tit. 41. Concil. Calcedon. tit. 11.

36. De primatu Episcoporum. In Canonib.
Apostolor. tit. 35. concil. Antioch. tit. 9. &
de priuilegijs quæ quibusdam ciuitatibus com-
petunt. Concil. Nicen. tit. 6. ex Decretis Papæ
Innocentiij. tit. 9.

37. Quod non liceat Episcopo in aliena pro-
uincia clericos ordinare. In Canon. Apostol. tit.
36. Concil. Antioch. tit. 13. & 22.

38. De ordinatis Episcopis nec receptis. In
Canonibus Apostol. tit. 37. Concil. Ancyrano,
tit. 17. concil. Antioch. tit. 18.

39. Vt bis in anno concilia celebrētur. In Ca-

40 BREVIARIUM CANONVM
nonibus Apostolorum. tit. 38. Concil. Niceno.
tit. 5. Concil. Antioch. tit. 20. Concil. Calce-
don. tit. 19. ex decretis Papæ Leonis. tit. 37. Ut
non amplius à statuto Concilij tempore quàm
dies quindecim remorentur Episcopi. ex decretis
Papæ Leonis. tit. 41.

40. Ut curam rerum ecclesiasticarum tatum
Episcopus habeat. In Canonib. Apostol. tit. 39.
Concil. Antioch. tit. 24.

41. De dignitate Pontificis, & quod rerum
suarum habeat potestatem. In Canonib. Apo-
stol. tit. 40.

42. Quod Episcopus ecclesiasticarum rerum
pro dispensatione pauperum habeat potestatem.
In Canonib. Apostol. tit. 41. Concil. Antioch.
tit. 25. & ut quatuor tam de redditibus quàm de
oblationibus fidelium fiant portiones, & una
sit Episcopi, alia clericorum, tertia pauperum,
quarta verò fabricarum ecclesiasticarum ex de-
cretis Papæ Gelasij. tit. 27.

43. Quod Episcopus, presbyter & diaconus
aleator & ebriosus non debeat esse. In Canoni-
bus Apostol. tit. 42. Similiter & clerici & laici
si permanferint in alea, communionem priuentur.
Item in Canonibus Apostolorum. tit. 43.

44. Quod Episcopus, presbyter & diaco-
nus non debeant usuras accipere. In Canonibus
Apostolorum. titulo 44. Concil. Nicen. tit.

17. Concil. Laodicen. tit. 5. Ex decretis Papæ Leonis tit. 3. & 4. Ex decretis Papæ Gelasii tit. 15.

45. Quòd non debeat Episcopus & diaconus cum hæreticis orare. in Canonib. Apostol. tit. 45.

46. Quòd non liceat Catholicis ad hæreticorum speluncas, causa orationis accedere. Concil. Laodicensi. tit. 9.

47. Quòd non oporteat Catholicos cum hæreticis nuptiarum fœdera copulare. Concil. Laodic. tit. 10. Item de hoc ipso tit. 31. Concil. Calcedon. tit. 14. Concil. Carthag. tit. 21.

48. Quòd non oporteat ab hæreticis eulogias accipere. Concil. Laodic. tit. 32.

49. Quòd non debeant hæreticorum baptismata comprobari. In Canonib. Apostol. tit. 46.

50. Quòd Ecclesiæ baptismo baptizatus, denuò baptizari non debeat: & non ita baptizatus, debeat baptizari. In Canonibus Apostol. tit. 47.

51. Quòd in nomine Trinitatis debeat baptizari. In Canonibus Apostolorum tit. 49.

52. Quòd non debeat una mersio in baptismo, quasi in morte Domini, provenire. In Canonib. Apostol. tit. 50.

53. De Arrianis nō rebaptizandis, ex decret. Papæ Syrici. tit. 1. ex decret. Papæ. Innoc. tit. 47.

54. De his qui dicuntur catharei, id est mun-

42 BREVIA RIVM CANONVM
di. concil. Niceno. tit. 8.

55. De his qui à Paulo Samosateno ad Ecclesiam veniunt. concil. Niceno. tit. 19.

56. De aliis hæreticis qui ad Ecclesiã veniunt. concil. Laodic. tit. 8.

57. De his qui veniunt ab hæresi catafrigarum. concilio suprascripto. tit. 8.

58. De his qui veniunt à Novatianis vel Montensibus. Ex decretis Papæ Innocent. tit. 15.

59. De Bonosiacis hæreticis, quod Iudæis sint comparandi. Et de suscipiendis clericis quos idem Bonosus antequam damnaretur, ordinavit. ex decret. Papæ Innocent. tit. 49. Et 50.

60. Quod non admittantur ad clerum ab hæreticis ordinati. ex decret. Papæ Innocent. tit. 53. 54. 55. 56. Et 57.

61. Quod omnis cuiuslibet ordinis clericus, qui catholicam deserens hæreticæ se communioni miscuerit, si ad Ecclesiam reuersus fuerit, in eo gradu quo fuerat, sine promotione permaneat. ex decretis Papæ Leonis, tit. 14.

62. De his quibus dubium est, utrum baptismum perceperint, necesse est ut reuascantur. ex decretis Papæ Leonis tit. 28. concil. Carthag. tit. 39.

63. Quod hi qui se baptizatos agnoscunt, sed in qua fide nesciunt, per manus impositionem suscipiendi sunt. ex decretis Papæ Leonis.

tit. 29.

64. De his qui non sponte, sed inuiti ad iterationem baptismi compulsi sunt. ex decretis Papæ Leonis tit. 47.

65. vt hi qui ab hæreticis baptizati sunt, sola Sancti spiritus inuocatione firmentur. ex decret. Papæ Leon. tit. 48.

66. De his qui in ægritudine baptismum consequuntur. Concilio Nouæcesariensi tit. 12. Concil. Laodicensi. tit. 47. Concil. Carthag. tit. 12.

67. De Christianis qui sabbatizare, vel iuxta quendam modum iudæizare, noscuntur. Concil. Laodic. tit. 28.

68. De scismaticis. Concil. Laodic. tit. 33.

69. De Martyribus hæreticorum. Concil. Laodic. tit. 34. Concil. Carthag. tit. 50.

70. De his qui ab hæreticis, vel Iudæis festiuitatis eorum dona suscipiunt. Concil. Laodic. tit. 37.

71. De Christianis qui Iudæorum azima comederunt. Concil. Laodic. tit. 38.

72. De Christianis celebrantibus festa Gentilium. Concil. Laodic. tit. 39.

73. De hæreticis intrantibus in Ecclesiam vel basilicas Martyrum. Concil. Laodic. tit. 6.

74. Captiuis cibos immolaticios per necessitatem comedentibus, pœnitentia concedenda. ex decret. Papæ Leon. tit. 46.

44 BREVARIUM CANONVM

75. Qualiter debeant in Ecclesia suscipi pœnitentes. Concil. Carthag. tit. 10.

76. De his qui ad ordinem presbyterij sine examinatione prouecti sunt. Concilio Niceno. tit. 9. Concil. Nouæcæsar. quo tempore presbyterum conueniat ordinari, tit. 11.

77. De his qui in persecutionibus negauerunt & postmodum in clero promoti sunt. Concil. Nicen. tit. 10.

78. De laicis qui negauerunt, & de his qui abrenuntiauerunt, & iterum ad seculum sunt reuersi. Concil. Nicen. tit. 11. & 12.

79. De his qui communionem tempore mortis exposcunt. Concil. Nic. tit. 13.

80. De cathecumenis lapsis. Concil. superscripto tit. 14.

81. De presbyteris qui immolauerunt tempore persecutionis. Concilio Ancyrano tit. 1.

82. De diaconis qui immolauerunt. Concil. Ancyran. tit. 2.

83. De his qui ex fuga comprehensi sunt, & per vim immolarunt. Concil. Ancyran. tit. 3.

84. De his qui diuersis causis gentilitatis ritualiquid peregerunt. Concil. superscripto, tit. 4. ex decret. Papæ Syricij tit. 3.

85. De his qui timore ritus gentilium peregerunt. Concil. Ancyran. tit. 5.

86. De his qui in locis idolorum manducauerunt.

runt. Concil. Ancyran. tit. 6.

87. De his qui frequenter idolis immolauerunt. Concil. Ancyran. tit. 7. ex decret. Papæ Leon. tit. 30.

88. De his qui & aliis sacrificandi causas adtulerunt. Concil. Ancyran. tit. 8.

89. De his qui cum essent cathecumeni, idolis immolauerunt. Concil. Ancyran. tit. 11.

90. De his qui diuinationes expetunt. Concil. Ancyran. tit. 23. vel de his qui Angelos colunt. Concil. Laodic. tit. 35. & ut clericus magus & incantator non sit, neque filacteria faciat. Concil. Laodic. tit. 36.

91. De his qui ad presbyterium vel diaconatum promouentur, & ante ordinationem peccatorum sibi sunt cōscij. Concil. Nouacæsar. tit. 9. et 10.

92. De diaconis qui tempore ordinationis de nuptiis attestati sunt. Concil. Ancyran. tit. 9.

93. Ut presbyteri modum sibi debitum seruent, hoc est. non chrisma conficiant, non consignent, nec præsente quolibet Episcopo, nisi iubeatur ab ipso, vel orare, vel sedere præsument, nec accolytum vel subdiaconum faciant. Ex decretis Papæ Gelasii tit. 6. Concilio Carthag. tit. 6. & 7.

94. De priuilegiis presbyterorum. Concil. Nicen. tit. 18. Concil. Laod. tit. 20. ex decret. Papæ Gelasii tit. 8.

95. Ut diaconi mensuram propriam, iuxta patrum statuta, custodiant. ex decret. Papæ Ge-

46 BREVARIUM CANONVM
lus. tit. 7.

96. De chorepiscopo, id est, vicario Episcopi, quæ ad eius officium pertineant. Concil. Ancyra. tit. 12. Concil. Antioch. tit. 10.

97. De rebus Ecclesiasticis eo tēpore distraētis, quo ipsæ Ecclesiæ viduantur Episcopis. Concil. Ancyra. tit. 14. Concil. Carthag. tit. 26.

98. De his qui esum carniū in clero constituti diffugiunt. Concil. Ancyra. tit. 13.

99. De his qui fornicantur inrationabiliter, id est, cum pecoribus, aut cum masculis. Concil. Ancyra. tit. 15. & 16.

100. De monachis & virginibus qui suam professionem non custodiunt. Concil. Ancyra. tit. 18. Concil. Calcedon. tit. 7. & 16. ex decret. Papæ Syrici tit. 6.

101. Item de virginibus velatis vel non velatis si deuiaverint. ex decretis Papæ Innocentiij tit. 19. & 20. ex decret. Papæ Leon. tit. 26. et 27. ex decret. Pap. Gelasij tit. 20.

102. De his qui adulteras habent uxores, vel adulteri comprobantur. Concil. Ancyra. tit. 19.

103. De his qui partus suos ex fornicatione diuersis modis interimunt. Concil. Ancyra. tit. 20.

104. De homicidiis, vel de his qui non sponte homicidium commiserunt. Concil. Ancyra. tit. 21. & 22.

105. De desponsatis puellis & ab aliis corru-

ptis. Concilio Ancyran. tit. 10. ex decret. Papæ Syrici tit. 4.

106. De his qui virginum corruptionibus conscij sunt. Concil. Ancyran. tit. 24.

107. Laicum pellentem coniugem suam, communione priuandum. In Canonib. Apost. tit. 48.

108. De presbyteris qui uxores acceperunt, vel fornicati sunt Concil. Nouæcæsar. tit. 1.

109. Quod sacerdotes & leuitæ cum mulieribus coire non debeant. ex decret. Papæ Innocent. tit. 16. ex decret. Papæ Leonis tit. 17. Concil. Carthag. tit. 25.

110. Quæ mulieres cum Episcopo, presbytero, diacono debeant cōmorari. Concil. Nicen. tit. 3. ex decret. Papæ Syrici tit. 12.

111. De presbyteris qui habuerint coniugia. Concilio Gangrensi. tit. 4.

112. De his quæ duobus fratribus nupserint, vel qui duas sorores acceperint uxores. Concil. Nouæcæsar. tit. 2.

113. De multinubis. concil. Nouæcæsar. tit. 3.

114. De his qui suā concupiscentiā adimplere à Deo non permittuntur. concil. Nouæcæsar. tit. 4.

115. De cathecumenis peccatoribus. concil. Nouæcæsar. tit. 5.

116. De cathecumena prægnate. concil. Nouæcæsar. tit. 6.

117. Quod non oporteat in bigami nuptiis

48 BREVARIUM CANONVM

orare presbyterum. Concil. supradicto. tit. 7.

118. De his qui mulieribus adulteris iuncti sunt. Concil. supr. tit. 8.

119. Quod presbyteri plebis in Ecclesia ciuitatis nec sacrificium offerre, nec ministrare debeant quæ oblata sunt. Concil. supr. tit. 13.

120. Quod in qualibet magna ciuitate, septem tantum diacones esse debeant iuxta Apostolorum dispositionem. Concil. suprascrip. tit. 14.

121. De his qui nuptias execrantur. Concil.

n. Cartha. * Gangrensi. tit. 1.

122. De his qui abominantur eos qui carnibus vescuntur. Concil. * suprascrip. tit. 2.

123. De seruis qui iugum famulatus abiiciunt christianitatis obtentu. Concil. suprascrip. tit. 3.

124. De his qui Ecclesiæ conuentus spernunt. Concil. suprascrip. tit. 5.

125. De his qui Ecclesiastica ministeria præter Ecclesiam faciunt. Concil. suprascrip. tit. 6.

126. De oblationibus fructuum quæ ministris Ecclesiæ conferuntur. Concil. supr. tit. 7.

127. De his quæ in usus pauperum conferuntur. Concil. supr. tit. 8.

128. De his qui non legitime in virginitate persistunt. Concil. suprascrip. tit. 9.

126. De his qui pro virginitate superbiunt. Concil. suprascrip. tit. 10.

130. De his qui agapas, id est pastiones paupe-

rum

rum risui dicunt. Concil. supraf. tit. II.

131. De his qui palliis utuntur, & idcirco superbiunt. Concil. supraf. tit. 12. ex decret. Papæ Cælestini. tit. 14.

132. De mulieribus quæ utuntur virilibus indumentis. Concil. supraf. tit. 13.

133. De his qui, velut peccatum, copulam deserunt nuptiarum. Concil. supraf. tit. 14.

134. De his qui Christianitatis obtentu despicunt filios. Concil. supraf. tit. 15.

135. De his qui parentes Christianitatis obtentu contemnunt. Concil. supraf. tit. 16.

136. De mulieribus qui se attendant Christianitatis obtentu. Concil. supraf. tit. 17.

137. De his qui dominico die ieiunant, tanquā nihil præ cæteris differente. Concil. supraf. tit. 18.

138. De his qui die dominico & diebus Pētecostes genua flectunt. Concil. Nicen. tit. 20.

139. De his qui ecclesiastica ieiunia absque necessitate dissoluunt. Concilio Gangresī. tit. 19.

140. De his qui collectas, quæ fiūt in martyrum cōmemorationibus, execrantur. Cōci. supraf. tit. 20.

141. De his qui in aliena parrochia, præter consciētiam suarum Episcoporum, immolarunt. Concil. Antioch. tit. II.

142. De damnatis Episcopis aut clericis adeuntibus Imperatorem. Concil. Antioch. tit. 12.

143. De dissensione quæ super Episcoporum

D

iudicatione contingit, vel cum ab omnibus, sua
prouincia Episcopus constāter excluditur. Cōcil.
Antioc. tit. 14. et 15. Cōcil. Carth. tit. 19. vel quæ
forma in accusatione Episcopi, diaconi & cate-
rorum seruari debeat. Concil. Carthag. tit. 20.

144. De Episcopis aduentib. Imperatorem.
Concil. Antioch. tit. II.

145. De vagantibus Episcopis, quod alienam
Ecclesiam peruadere non debeant. Concil. An-
tioch. tit. 16.

146. Vt nullus ad episcopatum pro se consti-
tuat promouendum. Concil. Antioch. tit. 23.

147. De Episcopis etiā laica cōmunionem pri-
uādis qui ciuitates mutauerūt. Concil. Sard. tit. I.

148. Item si per ambitionem sedem mutaue-
rint, nec in exitu communionem, saltem laicorū,
consequantur. Concil. Sardic. tit. 2.

149. Vt inter discordes Episcopos, cōprouin-
ciales antistites audiant: Quod si dānatus appella-
uerit Romanum Pontificem, id obseruandū quod
ipse censuerit. Concil. Sardic. tit. 3.

150. Vt nullus accusati sedem vsurpet Epif-
copi. Concil. Sardic. tit. 4.

151. Quando quis debeat à vicinis prouinciis
Episcopus ordinari. Concil. Sardic. tit. 5.

152. De non ordinandis Episcopis per vicos
& modicas ciuitates. Concil. Sardic. tit. 6.

153. De prouinciali Synodo retraētanda per
vicarios Episcopi urbis Romæ, si ipse decreuerit.

Concil. Sardicen. tit. 7.

154. Quando & in quibus causis Episcopi ad comitatum ire debent. Concil. Sardic. tit. 8. Concil. Carthag. tit. 23. & 29. Item Concil. uniuersali Carthag. tit. 73.

155. De diaconis ad comitatum dirigendis. Concil. Sardicensi. tit. 9.

156. Quod pro pupillis; & viduis, ac necessitatem patientibus ad comitatum eundum sit. Concil. suprascrip. tit. 10.

157. Vt qui in canali sunt Episcopi, euntes ad comitatu sollicitè discutiāt. Concil. Sardic. tit. 11.

158. De his qui ignorant quid sit in Synodo constitutum. Concil. suprascr. tit. 12.

159. Quamdiu Episcopus in alia ciuitate debeat remorari. Concil. supr. tit. 14. Qui vero persecutionis tēpore in aliena ciuitate remorari uoluerint, non prohibeantur. Concil. Sardic. tit. 21.

160. Quod nō liceat Episcopo à sua Ecclesia plus tribus hebdomadib⁹ abesse. Cōci. Sard. tit. 15.

161. De his qui pro diuersis erratis pœnitentiam feruentius gerunt. Concil. Laodic. tit. 2.

162. De tempore ordinationis. Concil. Laod. tit. 4.

163. Non congruere presbyteras in mulieribus ordinari. Concil. supr. tit. 11.

164. Iudicio multitudinis ordinationem fieri non debere. Concil. Laodic. tit. 13. ex decret. Papæ Celestini. quod docēdus sit populus nō sequēdus.

D ij

52 BREVIARIUM CANONVM

tit. 22. & quod non conueniat contemptis clericis Ecclesiarum, de laicis Episcopum ordinari. Ex decretis Papæ eiusdem. tit. 21.

165. Ad alias parrochias eulogias quæ ablatæ sunt, minimè destinandas. Concil. Laod. tit. 14.

166. De his quæ debeant in ambone, id est, in pulpito psallere. Concil. Laodic. tit. 15.

167. De lectionibus quæ debeant sabbato recenseri. Concil. Laodic. tit. 16.

168. Quod interstitium psalmorum debeat in congregationibus fieri. Concil. supra scr. tit. 17.

169. De precibus nona & vespera celebrandis. Concil. Laodic. tit. 18.

170. De precibus post sermones habitos ad plebem faciendis. Concil. Laodic. tit. 19.

171. Quod subdiaconi à diaconio sint remoti. Concil. supr. tit. 21.

172. Subdiacones cum orariis subsistere non licere. Concil. supr. tit. 22.

173. Lectores & cantores cum orariis agere suum officium non licere. Concil. Laod. tit. 23.

174. Quod subdiaconi nō debeant benedicere, nec benedictionem tribuere. Concil. supr. tit. 25.

175. De exorcistis qui non sunt ab Episcopis ordinati. Concil. supr. tit. 26.

176. Quod de cōiniis quæ ex agape fiūt, partes accipi non debeant. Concil. Laodic. tit. 27.

177. In Ecclesiis prandia fieri nō debere præ-

ter necessitatem itineris. Concil. *supr.* tit. 28. Concil. Carthag. tit. 29.

178. De viris cum mulieribus lauacra celebrantibus. Concil. Carthag. tit. 30.

179. Vt Episcopi ad Synodū in prætermisſe occurrāt. Cōcil. Laod. tit. 40. Cōc. Antio. tit. 17.

180. Quod præter inſſione Episcopi clericus non debeat proficiſci. Cōcil. Laod. tit. 41. & 42. & ut ſubdiaconi ad oſtia perſeuerent. Concil. *ſupraſcr.* tit. 14.

181. Vt ſacrariū mulieres nō introeant. Cōcil. Laodic. tit. 44. ex decretis Papa Gelasij. tit. 26.

182. De his qui circa mediam ſeptimanam ad baptiſma veniunt. Concil. Laodic. tit. 45.

183. De perceptione fidei, & redditione eorū qui baptizantur. Concil. *ſupr.* tit. 46.

184. Vt poſt baptiſma, criſma detur. Concil. *ſupraſcr.* tit. 48.

185. Oblationes afferri in quadageſima non oportere. Concil. Laodic. tit. 49.

186. Non debere ieiuniū ſolui in quinta feria ſeptimane maioris. Concil. Laodic. tit. 50.

187. Non debere in diebus ieiuniorum, commemorationes Martyrum fieri. Cōcil. *ſupr.* tit. 51.

188. Vt natalitia vel nuptiæ in quadageſima non fiant. Concil. Laodic. tit. 52.

189. Vt in Chriſtianorum non ſaltetur nuptiis. Concil. *ſupr.* tit. 53.

54 BREVIARIUM CANONVM

190. Non licere clericis, ludicris spectaculis interesse Concil. suprascr. tit. 54. Concil. Carthagin. tit. 15.

191. Non licere presbyteris introire ad altare, priusquam egrediatur Episcopus. Concil. Laodic. tit. 56.

192. Qui in agris vel possessionibus debeant ordinari. Concil. Laodic. tit. 57.

193. Oblationē offerri in domibus non oportere: vel quæ psalere in Ecclesia conueniat. Concil. Laod. tit. 58. & 59.

194. Quòd non oporteat Episcopos, clericos & monachos prædia aliena conducere. Concil. Calcedon. tit. 3.

195. De honore monachis competente, & ne ullus eorum tentet Ecclesiastica aut secularia inquietare negotia, nec alienū seruum, præter cōscientiam sui domini, suscipere. Concil. Calcedon. tit. 4. ex decretis Papæ Leonis tit. 1. ex decret. Papæ Gelas. tit. 14.

196. Quòd non oporteat absolutè quoslibet ordinari, Concil. Calcedon. tit. 6.

197. De clericis qui sūt in pthochiis, monasteriis atque martyriis quæ sub potestate Episcoporum unuscuiusq; ciuitatis existūt. Cōcil. Calced. tit. 8.

198. Quòd nō oporteat clericos habentes aduersus inuicem negotia, proprium Episcopum relinquare & ad secularia iudicia properare. Con-

cil. Calcedon. tit. 9.

199. *Quòd non liceat clerico in duarum ciuitatum ministrare Ecclesiis. Concil. supr. tit. 10.*

200. *Vt nequaquam in duos metropolitanoſ provincia diuidatur. Cõcil. supr. tit. 12. ex decret. Papæ Innocent. tit. 46.*

201. *Quòd nõ oporteat peregrinos clericos sine cõmendatitiis ministrare. Cõcil. Calced. tit. 13.*

202. *De diaconiſſis mulieribus. Concil. Calced. tit. 15.*

203. *De parrochiis. Concil. supr. tit. 17.*

204. *De coniurationibus vel conſpirationibus. Concil. supr. tit. 18.*

205. *De Epiſcoporũ aut clericorum accuſatori- bus, quid debeat obſeruari. Concil. Calced. tit. 21. Concil. Carthag. tit. 95. & 96. Et, vt qui unum crimen non probauerit, ad aliud admitti non debeat. Concil. ſupraſcr. tit. 97. & 98.*

206. *Quòd non liceat clericis poſt mortem ſui Epiſcopi res ad eum pertinentes diripere. Concil. Calced. tit. 22.*

207. *Quòd non liceat clericis & monachis abſque volũtate Epiſcopi ad urbem regiam pro- ficifci. Concil. Calced. tit. 23.*

208. *Quòd non liceat monaſteria quæ conſe- crata ſunt, diuerſoria ſecularia fieri. Concil. ſupraſcr. tit. 24.*

209. *Quòd non oporteat ordinationes Epiſ-*

D iij

scoporum diu differri. Concil. Calcedon. tit. 25.

210. *De dispensatoribus singularum Ecclesiarum. Concil. supr. tit. 26.*

211. *De his qui raptum faciunt. Concil. supr. tit. 27.*

212. *Vt præter Pascha & Pentecosten baptisma non celebretur. ex decretis Papæ Syricij. tit. 2. ex decret. Papæ Leonis. tit. 7. 8. 9. 10. & 11. ex decretis Papæ Gelasij tit. 10.*

213. *De his qui pœnitentiam minimè seruauerunt. ex decretis Papæ Syricij. tit. 5. ex decret. Papæ Innocentij. tit. 7.*

214. *Quod clericis non liceat pœnitentiam agere, & quod post pœnitentiam nullus possit ad clerum admitti. ex decret. Papæ Syricij. tit. 14. Ex decret. Papæ Innocentij. tit. 34.*

215. *Vt si per ignorantiam pœnitens, digamus vel viduæ maritus clericus factus fuerit, iam nõ promoueatur. ex decretis Papæ Syrici. tit. 15.*

216. *De energumenis baptizatis. ex decretis Papæ Innocentij. tit. 6.*

217. *Quod pro infirmis debeat sacerdos orare, & iuxta præceptum Sancti Iacobi, oleo perungere. ex decretis Papæ Innocentij. tit. 8.*

218. *Vt extra conscientiam Metropolitanus non ordinetur Episcopus. ex decretis Papæ Innocent. tit. 9. ex decret. Papæ Celest. tit. 17. Ex decret. Papæ Leonis. tit. 32.*

219. *Vt ex curialibus non fiat clericus. ex decretis Papæ Innocent. tit. 18.*

220. *De ultima pœnitentia non neganda. ex decretis Pap. Innocent. tit. 22. ex decret. Pap. Cælestin. tit. 15. ex decret. Pap. Leon. tit. 21.*

221. *De administrationibus secularium iudiciorum. ex decret. Pap. Innocent. tit. 23.*

222. *Quòd pro coniugali fœdere, tam viro quàm fœminæ non liceat in adulteriũ declinare pro eo, quod sibi in hoc ipso æquè debitores existunt. ex decret. Pap. Innocent. tit. 24.*

223. *Quòd hi qui preces criminales dictāt, sine crimine sint. ex decret. eiusdem Pap. Innoc. tit. 25.*

224. *Quòd non liceat his qui, intercedente repudio, à se segregati sunt, in aliam copulam pertransire. ex decret. cuius supra tit. 26.*

225. *Quòd si quis partem sibi corporis volens amputauerit, clericus esse non possit: nolens autem possit. ex decret. Papæ Innoc. tit. 28.*

226. *Si cuius uxor abducta in captiuitatem fuerit, & alteram maritus eius acceperit, reuertēte prima, secūda excludatur: quā dispositionē in muliere quoque, si alium virum, primo desistēte, acceperit, cōuenit obseruari. ex decret. Papæ Innocent. tit. 37. ex decret. Pap. Leonis tit. 42. 43. 44. & 45.*

227. *De catechumeno, qui priusquam bapti-*

etur, uxorem amittit, & post aliã accepit, quod clericus esse non possit. ex decret. Papæ Innocēt. tit. 52.

228. *Quòd nolentibus clericis vel populis nõ debeat Episcopus ordinari : & quòd ab illicitis sit ordinationibus abstinendum. ex decretis Papæ Cælestini, tit. 18. & 19. ex decret. Papæ Leon. tit. 15. & 35.*

229. *Quòd nulli sacerdoti canones liceat ignorare. ex decret. Pap. Cælest. tit. 20.*

230. *Quòd aliud sit uxor, aliud concubina: nec erret, quisquis filiam suã in matrimonio tradiderit concubinam habenti. ex decret. Papæ Leon, tit. 18.*

231. *Quòd non sit coniugij duplicatio, cum ancilla expulsa, uxor intromittatur. ex decret. Pap. Leon. tit. 19.*

232. *De communione priuatis & ita defunctis. ex decret. Pap. Leon. tit. 20.*

233. *Quòd oporteat eum qui pro illicitis veniam postulat, etiam à licitis abstinere. ex decret. Pap. Leonis. tit. 22.*

234. *Quòd pœnitenti nulla lucra negotiationis exercere conueniat. ex decret. eiusd. tit. 23.*

235. *Quòd ad militiam secularem post pœnitentiam redire non debet. tit. 24. eiusd.*

236. *Quòd adolescēs, si urgente quolibet mortis periculo, pœnitentiam gesserit & non se con-*

tinuerit, uxoris debeat remedio sustentari. ex decret. Pap. Leon. tit. 25.

237. Quòd subdiaconis carnale connubiũ denegetur. ex decret. Pap. Leon. tit. 34.

238. Vt nulla pretia de baptizandis consignandisque fidelibus exigantur. ex decret. Pap. Gelas. tit. 5.

239. Presbyterorum & diaconorum ordinationes certis debere celebrari tēporibus. ex decret. Pap. Gelas. tit. II.

240. Vt constitutis diebus virgines sacræ velentur. Ex decret. Pap. Gelas. tit. 12.

241. Vt viduæ non velentur. ex decret. Pap. Gelas. tit. 13. & 21. Quod demoniis aliisque passionibus irretitis sacræ mysteria tractare non liceat. ex decret. cuius supra, tit. 19.

242. Quòd secūda cōiugia secularibus nō denegētur, quibus tamē pro hoc ipso, ad clerū minime cōuenit aspirare. ex decret. Pap. Gelas. tit. 22.

243. Vt ab Episcopis præceptione Papæ, nouæ basilica dedificentur. ex decret. Pap. cuius supr. tit. 4. & nulla basilica sub defunctorum constructa nomine dedificentur. ex decret. eiusd. tit. 25.

244. Vt si quis Episcopus in crimine absque tempore Synodi detētus fuerit, à duodecim Episcopis audiatur, presbyter verò à sex, diacones à tribus. concil. carth. tit. 12. & 20.

246. De diuersis ordinibus Ecclesiæ fer-

nientibus, ut si quis in causam incurrerit, & ab-
nuerit Ecclesiasticum iudicium, debeat periclita-
ri. Concil. supr. tit. 15.

247. Ut clericus qui ordinatur, moneri de-
beat constituta paterna seruare; maximè verò, ut
corporibus mortuorum eucharistia & baptisma
non dentur. Concil. Carthag. tit. 18.

248. Ut Episcopi vel clerici, in eos qui catho-
lici non sunt, nihil conferant. Concil. suprascr.
tit. 22. & 48.

249. De accusato vel accusatore. Concil. Car-
thag. tit. 30.

250. Quod clerici qui Episcopis suis non obe-
diunt ut promoueantur, nec illic manere debeant,
unde recedere noluerunt. Concil. Carth. tit. 31.

251. Ut si quis clericorum pauper promotus
in ordine, aliquid postea habuerit, Ecclesiæ pote-
statì subiaceat. Concil. supr. tit. 32.

252. Ut presbyteri rem Ecclesiæ in qua sunt
constituti, non vendant, & nulli Episcopo liceat
rem tituli matris Ecclesiæ usurpare Concil. Car-
thag. tit. 33.

253. Ut paruuli qui apud Donatistas bap-
tizantur, si cōuersi fuerint, ab ordinationibus non
prohibeantur. Concil. Cathag. tit. 14. 23. & 24.
Item ut clerici Donatistarum in suis honoribus
suscipiantur. Concil. Carthag. tit. 35.

254. Ut Episcopi vel clerici filios suos non

facile emancipent. Concil. *supr.* tit. 2.

255. *Vt clerici vel continentes ad virgines et viduas non accedant.* Concil. *supra*scr. tit. 5.

256. *Vt princeps sacerdotum non appelletur Episcopus.* Concil. Carthag. tit. 6.

257. *Vt à ieiunis sacerdotibus Deo sacrificia celebrentur* Concil. Carthag. tit. 8.

258. *De sollicitudine pro virginibus gerenda.* Concil. *supra*scr. tit. II.

259. *Vt Episcopus non ordinetur in diocesi quæ Episcopum nunquam habuit, nisi cum voluntate Episcopi ad quem ipsa dioecesis pertinet.* Concil. Carthag. tit. 20.

260. *Vt qui Episcopi in diocesibus fuerint ordinati, diocesim sibi nullam usurpent.* Concil. *supr.* tit. 23.

261. *De reliquiis idolorum vel templis ab Imperatoribus abolendis.* Concil. Carthag. tit. 25.

292. *Vt clerici de iudicij sui cognitione non cogantur in publico dicere testimonium.* Concil. *supr.* tit. 26.

263. *De paganorum conuiujs auferendis.* Concil. Carthag. tit. 27.

264. *De spectaculis, ut die dominico vel cæteris Sanctorum solemnitatibus minimè celebrentur.* Concil. Carthag. tit. 28.

265. *De histrionibus Christianis factis.* Concil. *supra*scr. tit. 30.

266. De manumissionibus in Ecclesia celebrandis. Concil. Carthag. tit. 31.

267. Ne interuentor Episcopus cathedrā ubi interuentor est, sedeat. Concil. Carthag. tit. 41.

268. De Episcopis qui ad Concilia nō occurrerunt. Concil. suprascr. tit. 43.

269. Vt de alieno monasterio susceptos, nec præpositos monasterij, nec clericos liceat ordinari. Concil. Carthag. tit. 47.

270. Vt Episcopi qui ordinantur, ab ordinantoribus suis epistolas accipiant, quæ diem & consulem præferant. Concilio Carthag. tit. 46.

271. De his qui semel in Ecclesia legerint, ab aliis non posse promoueri. Concil. sup. tit. 57.

272. Concilium vniuersale non nisi necessitate faciendum. Concil. Carthag. tit. 42.

273. Vt ab electis iudicibus prouocare non liceat. Concil. Carthag. tit. 63. & 89.

274. De plebibus qui nūquam Episcopos habuerunt. Concil. sup. tit. 65.

275. De plebibus vel diocesibus ex Donatistis conuersis. Concil. sup. tit. 66.

276. De precibus ad altare dicendis. tit. 70. Concil. sup.

277. De his qui cū in Africa non cōmunicant, voluerint trās mare subripere. Cōcil. sup. tit. 72.

278. De plebibus conuersis à Donatistis. Concil. sup. tit. 84.

279. De diocesibus, qualiter eas diuidāt inter

se Episcopi tam Catholici, quàm qui ex Donati parte conuersi sunt. Concil. supr. tit. 85.

280. Vt si quã diocesim Episcopus ab hæresi liberans, triennio possederit, nullus eam repetat. Concil. supr. tit. 86.

281. De his qui in plebes, quas ad se putât pertinere, incõuentis his à quibus tenentur, irruerint. Concil. suprascripto. tit. 87.

282. De his qui plebes ad se pertinentes negligunt. Concil. supr. tit. 88.

283 Vt si Episcopus negligat suam diocesim, communione priuetur. Concil. Carthag. tit. 90.

284. De Episcopis qui Donatistas communicasse inuenti fuerint. Concil. supr. tit. 91.

285. De presbyteris & clericis, vt non appellentur nisi Africana Cõcilia. tit. 92. Cõc. supr.

286 De virginibus etiã minoribus velandis. tit. 93. concilio statuto.

287. De Episcopo qui excõmunicat eũ quẽ sibi soli crimen dicit esse confessum. Cõcil. Carth. tit. 99. Vt non temerẽ quemquam cõmunione priuet Episcopus. tit. 100. Concil. statuto.

288. Cõtra impugnatores gratiæ Dei et calũniatores S. Augustini. ex decret. pp. Cæle. tit. 1. et 2.

289. Quod Adam omnes homines læserit, et nec quemquam nisi Christi gratia posse saluari. ex decret. Papæ Cælest. tit. 4.

290. Quod nemo sit bonus suis virib⁹, nisi participatione eius qui sol⁹ est bon⁹. tit. 5. cuius supr.

64 BREVIAR. CAN. CRISC.

291. Quòd nisi gratia Dei cõtinnua inuēmur, insi-
dias Diaboli superare nō possum⁹. Cōc. supr. tit. 6.

292. Quòd per christum libero bene utamur
arbitrio. ex decret. Pap. cælest. tit. 7.

293. Quod omnia Sanctorum merita, dona
sint Dei. ex decret. eiusd. tit. 8.

294. Quòd omnis sancta cogitatio & motus
piæ voluntatis ex Deo sit. tit. 9. cuius supra.

295. Quòd gratia Dei nō solū peccata dimittat,
sed etiā adiuvet ut nec cōmittātur, et lex implea-
tur, nō, sicut ait Pelagius, facile, quasi sine gratia
Dei difficilius possit impleri. tit. 10. cuius supr.

296. Quod sedis Apostolicæ omnes orationes
christi gratia resonent, qua genus humanum ab
æterna damnatione reparatur. ex decret. eiusd.
Papæ cælest. tit. 11.

297. Quòd gratia Dei etiam baptizandorum
testetur instituta purgatio, cum exorcismis &
sufflationibus, spiritus ab eis abigantur immun-
di. tit. 12. cuius supr.

298. Quòd profūdiores quæstiones nec cōtem-
nēdæ sint, nec penitus astruēdæ. tit. 13. cuius supr.

299. Ut præter scripturas canonicas nihil in
Ecclesia legatur. Concil. carthag. tit. 24.

300. Ut Episcopi & clerici non ordinentur,
nisi omnes suos fecerint christianos. concil. Car-
thaginensi. tit. 3. Expliciunt Capitula.

Pag. 4. lin. 11. lege, cuius. p. 5. l. 15. lege, ad Iohannē PP. p. 11. lin. 5.
lege, iam probatos. p. 15. l. 1. non suscepta.

65